

SISÄLLYS

Lyhenteet	XIII
<i>Jaana Paanetoja</i>	
JOHDANTO	1
Taustaksi	1
Teoksen sisällöstä	7
<i>Jaana Paanetoja</i>	
1 LUKU	
YLEISET SÄÄNNÖKSET	11
1 § Lain tarkoitus	11
2 § Soveltamisala	16
Yritys ja yhteisö	16
Taloudellisen toiminnan harjoittaminen.....	17
Henkilöstömäärän laskenta	20
Työsuhde edellytyksenä.....	25
Yritys- ja yhteisökohtainen laskentatapa.....	31
Laskentahetki.....	32
Hallintoedustus	34
Soveltamisalan heijastusvaikutus	35
Yhteistoiminta-asiamiehen keinot saada selvitystä	37
3 § Poikkeukset soveltamisalasta	39
4 § Muu lainsäädäntö työntekijöiden osallistumisoikeuksista	41
5 § Henkilöstön edustaminen	43
Edustamista koskevat pääsäännöt.....	44
Luottamusmiehen ensisijaisuus.....	47
Luottamusvaltuutettu.....	54
Työsuojeluvaltuutettu.....	57
Yhteistoimintaedustaja luottamusmiehen valintaoikeuden puuttuessa	58
Yhteistoimintaedustaja luottamusmiehen tai luottamusvaltuutetun	
puuttuessa	60
Yksittäistapausta varten valittu edustaja	61
Muita edustusoikeutta koskevia kysymyksiä	62
Kaikki työntekijät yhdessä.....	63

2 LUKU

VUOROPUHELU YRITYKSEN TAI YHTEISÖN TOIMINNAN JA TYÖYHTEISÖN KEHITTÄMISEKSI.....

	65
6 § Velvollisuus käydä vuoropuhelua.....	65
7 § Vuoropuhelun toteuttaminen.....	70
Kokoukset	70
Työnantajan aktiivisuus	71
Vuoropuheluvelvoite ajallisesti ja siitä sopiminen.....	71
Useampaa henkilöstöryhmää koskevat asiat.....	74
Ilman edustajaa olevat työntekijät.....	74
Laadullinen vaatimus.....	76
Vuoropuhelun ajoittaminen.....	77
8 § Vuoropuhelun kohde.....	79
Asiakokonaisuudet.....	79
Yrityksen tai yhteisön kehitysnäkymät ja taloudellinen tilanne.....	80
Työpaikalla sovellettavat säännöt, käytännöt ja toimintaperiaatteet	81
Työvoiman käyttötavat sekä henkilöstön rakenne.....	84
Henkilöstön osaamistarpeet ja osaamisen kehittäminen.....	85
Työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen.....	87
Muusta lainsäädännöstä johtuvat asiat	88
Tarve ja ajankohtaisuus vaikuttavina tekijöinä	88
Ilman edustajaa oleva henkilöstö.....	90
Annettavat tiedot.....	90
9 § Työyhteisön kehittämissuunnitelma	92
Laatimis- ja ylläpitovelvollisuus.....	93
Sisältö ja muoto.....	94
10 § Vuoropuhelua varten annettavat tiedot.....	101
Tietojen sisältö	101
Ajankohta	103
Oma-aloitteisuus ja lisätiedot.....	104
11 § Säännöllisesti annettavat tiedot.....	106
Lähtökohdat	106
Kahdesti vuodessa annettavat tiedot.....	107
Vuosittain annettavat tiedot.....	110
Muutokset	114
Tietojen antaminen edustajan puuttuessa	115
12 § Muusta lainsäädännöstä johtuvat vuoropuhelussa käsiteltävät asiat.....	116
13 § Aloite vuoropuhelun käymiseksi	119
14 § Vuoropuhelun kirjaaminen	121
15 § Tiedottaminen.....	122

3 LUKU

MUUTOSNEUVOTTELUT	125
16 § Muutosneuvotteluelvoitteen piiriin kuuluvat asiat	125
Lähtökohdat	126
Yhteistoimintalain 16 §:n 1 momentin piiriin kuuluvat asiat	127
Muutosneuvotteluiden erillisuus irtisanomis- ja lomauttamis- perusteista	133
Yhteistoimintalain 16 §:n 2 momentin piiriin kuuluvat asiat	133
Olenainen muutos	134
Rajanveto jatkuvaan vuoropuheluun	136
Muutoksen perusteet	137
Yhteistoimintalain 16 §:n 3 momentissa säädetty poikkeukset	140
17 § Muutosneuvotteluiden ajoittaminen	141
Oikea-aikaisuus	141
Työnantajan ratkaisu ilman edeltäviä muutosneuvotteluita	145
18 § Muutosneuvotteluiden osapuolet	147
Pääsääntö osapuolista	147
Neuvotteluosapuolen poissaolon vaikutus	148
Lomautustilanteet	149
Työntekijän kieltäytyminen osallistumasta neuvotteluihin tai poisjäänti neuvotteluista	150
Osapuolen sairauspoissaolo tai muu hyväksyttävä työstä poissaolo	151
Työtehtävä estää osallistumisen	152
Työnantajan edustajan poissaolo	152
Yksittäistä työntekijää tai yksittäisiä työntekijöitä koskevat neuvottelut ja poissaolotilanteet	153
19 § Neuvotteluesitys ja tietojen antaminen	154
Kirjallinen neuvotteluesitys	155
Neuvotteluesityksen sisältö 16 §:n 1 momentin asioissa	156
Neuvottelujen siirto lisätiedon myöhästymisen takia	162
Ilmoitus työvoimaviranomaiselle	163
20 § Muutosneuvotteluiden sisältö	164
Toimenpiteen perusteet	165
Toimenpiteen vaikutukset	165
Toimenpiteen vaihtoehdot	167
Vaihtoehtoja henkilöpiiriin rajoittamiseksi ja kielteisten seurausten lieventämiseksi	168
Henkilöstön edustajan tai työntekijän tekemät ehdotukset ja vaihtoehtoiset ratkaisut	169
Yhteistoiminnan hengessä ja rakentavasti	169
21 § Toimintasuunnitelma ja toimintaperiaatteet	171
Toimintasuunnitelma	171
Neuvotteluiden aikataulu ja menettelytavat	172

Muutosturva.....	172
Toimintaperiaatteet.....	175
22 § Neuvotteluissa esitettävät ehdotukset ja vaihtoehtoiset ratkaisut	177
23 § Neuvotteluelvoitteen täytyminen	180
Yleissääntö	180
Ajallinen neuvotteluelvoite eri tilanteissa.....	181
Ajallisesta neuvotteluelvoitteesta sopiminen.....	182
Sisällöllisestä neuvotteluelvoitteesta sopiminen.....	183
Muutosneuvotteluiden osittaminen tai jakaminen.....	185
Kokousten lukumäärä	186
24 § Neuvotteluiden kirjaaminen	188
25 § Työnantajan selvitys	189

Joel Salminen

4 LUKU

LIIKKEEN LUOVUTUS, SULAUTUMINEN JA JAKAUTUMINEN	193
26 § Tiedottaminen henkilöstön edustajille	193
Liikkeen luovutuksen piiriin kuuluvat työntekijät	195
Luovutuksen toteutumishetki.....	195
Tiedottamisen osapuolet.....	195
Tiedottamisen ajankohta.....	197
Annettavat tiedot.....	199
Oikeudelliset, taloudelliset ja sosiaaliset seuraukset sekä suunnitellut toimenpiteet	200
27 § Luovutuksensaajan velvollisuus vastata tarkentaviin kysymyksiin	203
28 § Sulautuminen ja jakautuminen	204

Joel Salminen

5 LUKU

HENKILÖSTÖN EDUSTUS TYÖNANTAJAN HALLINNOSSA	207
29 § Henkilöstön hallintoedustus	207
Yhteistoimintalain tarkoittama yrityksen tai yhteisön toimielin	209
Poikkeuslupa.....	210
30 § Sopimukseen perustuva henkilöstön hallintoedustus	213
31 § Lakiin perustuva henkilöstön hallintoedustus	217
32 § Henkilöstön hallintoedustajan kelpoisuus ja eroaminen	220
33 § Henkilöstön hallintoedustajien vaalit	222
34 § Henkilöstön hallintoedustajan oikeudet, velvollisuudet ja vastuut	224
Poikkeukset hallintoedustajan oikeudesta ottaa osaa päätöksentekoon	225

6 LUKU

ERINÄISET SÄÄNNÖKSET	229
35 § Vapautus työstä ja korvaukset	229
36 § Oikeus käyttää asiantuntijoita	233
37 § Irtisanomissuoja	235
38 § Sopimisoikeus	237
39 § Suhde työehtosopimuksen neuvottelumääräyksiin	242
40 § Salassapito	243
Salassa pidettävät tiedot	244
Poikkeaminen	246
Salassapitovelvoitteen syntymisen edellytykset	246
Ajallinen kesto	247
Hallintoedustajan salassapitovelvollisuus	248
41 § Poikkeukset työnantajan tiedonantovelvollisuudesta	249
42 § Työneuvoston lausunto	251
43 § Valvonta	253
44 § Hyvitys työntekijälle	255
Lähtökohdat	255
Hyvityksen määrään vaikuttavat seikat	258
Kanneaika	260
Verovapaus	261
45 § Hyvityksen rahamäärän tarkistaminen	262
46 § Rangaistussäännökset	263
Lähtökohtia	264
1 momentin mukaan rangaistavat teot; vuoropuheluelvoitteen laiminlyönti	265
Yhteistoiminta-asiamiehen antama kehoitus edeltävänä toimenpiteenä	266
2 momentin mukaan rangaistavat teot; osa muutosneuvotteluita koskevista laiminlyönneistä	268
Työnantaja ja työnantajan edustaja	268
Yhteistoiminta-asiamiehen ilmoitus poliisille	268
Muuta huomioitavaa	269

7 LUKU

VOIMAANTULO- JA SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET	271
47 § Voimaantulo	271
48 § Siirtymäsäännös	272

Lähteet	275
Oikeustapaushakemisto	285
Asiahakemisto	288